

Hóttá serskattaskipanir rættartrygdina?

I Inngangur

II Skiparakstur

III Kolvetnisvirksemi

IV Hevur tilgongdin ávirkað rættartrygdina?

V Líkareglan og framskygni

I Inngangur

Seinnu árinu eru alsamt fleiri serreglur viðvíkjandi inntøkuskatti settar í gildi í Føroyum. Hesar serreglur snúgva seg fyrst og fremst um skatting av inntøkum av skiparakstri og skatting av inntøkum av kolvetnisvirksemi. Hvat inntøkum av skiparakstri viðvíkir, verður sipað til reglurnar um Føroysku Altjóða Skipaskrána (FAS), sum settar vórðu í gildi í byrjanini av 90-árunum² og reglurnar um skatting av hýrum (veiðiinntøkum og inntøkum umborð á útlendskum skipum), sum settar vórðu í gildi í seinnu helvt av 90-árunum³. Hvat skatting av inntøkum av kolvetnisvirksemi viðvíkir, varð serlóggeva fyrstu ferð sett í gildi 19. februar 1999⁴.

Ætlanin við hesi grein er at greiða frá innihaldinum í serreglunum og kanna, um henda tilgongd hóttir rættartrygdina á skattaøkinum.

¹ Advokatur hjá Faroec Law.

² Sí logtingslóg nr. 77 frá 10.03.1993.

³ Sí logtingslóg nr. 168 frá 30.12.1997.

⁴ Sí logtingslóg nr. 26 frá 21.04.1999 (Kolvetnissskattalógin), sum broytt við logtingslóg nr. 26 frá 7.03.2000 og logtingslóg nr. 16 frá 14.02.2000 (Kolvetnissskattafýrisitingarlógin).

II Skiparakstur

Serreglurnar á hesum øki snúgva seg partvíst um FAS og partvíst um ymiska skattliga viðgerð av hýrum. FAS-skipanin gongur í stuttum út upp á, at reiðarar undir skipanini fáa afturbornan⁵ ein part av útgoldnu hýrunum, og serskattin av hýrum⁶ gongur í stuttum út upp á, at hýran hjá manningini verður skattað lagaligari enn lønarinntøkur á landi. Grundgevingin fyri at fremja hesar serreglur hevur í báðum førum verið at skapa kappingarføri millum føroyskar og útlenskar skattaborgarar⁷.

A Føroyska Altjóða Skipaskráin FAS

A. 1. Afturbering til reiðaran

Eftir hesi skipan hevur føroyskur reiðari rætt til at fáa afturbornan ein part, sum í lötuni er 28%⁸, av hýruni, hann rindar manning, sum ger tænastru

1) umborð á skipi, skrásettum í Føroysku Altjóða Skipaskránni FAS⁹

ella

2) umborð á skipi, sum er 100 skrásett tons brutto ella meira, tó ikki fiskiskipi, sum er skrásett uttanlands, men sum við ongari manning verða leigað av føroyskum reiðaravirki (bareboatskráseting).

Tað er beinleiðis ásett í Skattalógini, at reglurnar um afturbering eru ikki galdandi fyri tænastru útinta

1) umborð á skipi skrásettum við heimstaði í Føroyum, sum við ongari manning verður leigað útlenskum reiðaravirki til ferðafólka- og/ella farmaflutning

ella

2) umborð á boripallum í føroyskum sjóøki.

Onnur treyt fyri at koma undir FAS er, at avvarðandi *reiðari* er búfastur í Føroyum. Er reiðariíð ein vinnufelagsskapur, skal hesin verða skrásettur og

⁵ Sí Skattalógina, § 63a.

⁶ Sí Skattalógina, §§ 25a og 25b.

⁷ Sí viðmerkingar landsstýrisins til lógaruppskotini viðvíkjandi ávíkavist FAS-skipanini og serskattin av hýrum í Løgtingstíðindum 1991, bls. 246 og Løgtingstíðindum 1997, bls. 427. Skattafrítøkan av DIS-inntøkum varð sett í gildi við lögtingslóg nr. 119 frá 3. oktober 1988.

⁸ Sí Skattalógina, § 63a, stk. 3, jbr. kunngerð nr. 6 frá 15.02.1996.

⁹ Sí Skattalógina, § 63a, stk. 1.

veruliga leiðslan hava hövuðssæti í Føroyum. Eisini skal avvarðandi *manning* hava skattskyldu¹⁰ til Føroya.

A. 2. Skatting av manning

Hýran hjá manningini undir FAS-skipanini¹¹ verður lækkað við 15%, áðrenn skattur verður roknaður. Tann parturin av hýruni, sum er omanfyri 500.000 kr., verður tó ikki lækkaður. Tann soleiðis uppgjörda skattskylduga inntøkan verður skattað eftir vanligu skattastiganum. Er talan um manning undir avmarkaðari skattskyldu til Føroya, verður skatturin 42% av tí soleiðis lækkaðu inntøkuni¹².

B Skatting av hýrum

Hesar broytingar, sum komu í gildi 1. januar 1998, høvdu við sær, at hýrur eftir hetta skulu skattast upp á fimm ymiskar mátar, tí at skilnaður skal gerast millum 1)veiðinntøkur¹³ og aðrar lønarinntøkur, vunnar á sjónum umborð á ávikavist 2)skipum undir FAS-skipanini¹⁴, 3)útlenskum skipum¹⁵, 4)føroyskum skipum (tó ikki fiskiskipum), sum ikki eru undir FAS-skipanini og 5) skipum undir donsku altjóða skipaskránni DIS¹⁶.

B. 1. Veiðinntøka

Veiðinntøka umborð á fiskifari verður, á sama hátt sum greitt er frá frammanfyri um skatt av manningarhýrum umborð á skipum undir FAS, lækkað við 15%, áðrenn skattur verður roknaður. Eisini í hesum føri er tað einans parturin, sum er 500.000 kr. ella lægri, ið verður lækkaður. Tann soleiðis uppgjörda skattskylduga inntøkan verður skattað eftir vanligu skattastiganum. Tað sama ger seg galdandi viðvíkjandi avmarkaðari skattskyldu, sum umrøtt er frammanfyri um skatting av manning undir FAS-skipanini.

B. 2. Hýra vunnin umborð á skipi undir FAS

Víst verður á umrøðuna av FAS-skipanini frammanfyri.

B. 3. Hýra vunnin umborð á útlenskum skipi, tó ikki fiskiskipi

¹⁰ Fulla ella avmarkaða skattskyldu til Føroya.

¹¹ Sí Skattalógina § 25a, stk. 7, jbr. § 60, stk. 1, nr. 9), jbr. kunngerð nr. 117 frá 14.12.2000.

¹² Sí Ásetingarlógina § 8, stk. 1.

¹³ Sí Skattalógina § 25a, jbr. § 60, stk.1, nr. 9), jbr. kunngerð nr. 117 frá 14.12.2000.

¹⁴ Sí notu 8.

¹⁵ Sí Skattalógina, § 25b.

¹⁶ Sí Skattalógina, § 154, stk. 2. ið ásetir, at samlaði inntøkuskatturin lækkar við teirri upphædd, sum lutfalsliga fellur á DIS-inntøkuna.

Árliga hýran hjá manningini umborð á útlenskum skipi av slíkum slagi verður fyrst lækkað við 50.000 kr. Hartil kann hon lækkast við 15% upp til 200.000 kr. og við 8% av restini upp til 350.000 kr. Tann soleiðis uppgjörda skattskylduga inntøkan verður hereftir skattað við 35%¹⁷.

Við útlensk skip av hesum slag eru at skilja skip, sum bert verða nýtt til vinnuligan flutning av persónum og/ella góðsi millum føroyska og útlenska havn ella millum útlenskar havnir, herundir skip, sum verða nýtt sum bjargingarskip, og ikki eru heimahoyrandi í Føroyum. Men eisini útlensk skip og annar útbúnaður, sum verða nýtt í sambandi við rannsókn og úttøku av kolvetni uttan fyri føroyskt sjóoki, eru at rokna sum útlensk skip í hesum høpi.

B. 4. Hýra vunnin umborð á føroyskum skipi, tó ikki fiskiskipi, sum ikki er undir FAS-skipanini

Hesar hýrur verða sum higartil skattaðar sum lønarinntøkur á landi.

B. 5. Hýra vunnin umborð á skipi undir DIS

Skattur av hýru vunnari umborð á skipi undir DIS-skipanini verður sum higartil 0 kr.

III Kolvetnisvirksemi

Eftir serreglum verður skattlagt alt virksesemi á føroyskum øki, sum hefur við forkanning, leiting og framleiðslu av kolvetnum og av virksesemi knýtt at hesum at gera. Reglurnar víðka vanligu skylduna at rinda skatt til landskassan, so øll, sum á føroyskum øki (sjóoki, havbotni, undirgrund og føroyskum meginlandsstöði) hava við kolvetnisvirksemi at gera, ella virksesemi, sum er knýtt at hesum virksesemi, koma undir skyldu at rinda skatt til landskassan, hóast tey eftir vanligu skattareglunum ikki hava hesa skyldu.

Inntøkurnar í sambandi við leiting og kolvetnisframleiðslu verða býttar sundur í tveir inntøkubólkar. Í øðrum bólkinum er inntøka, sum stavar beinleiðis frá at gagnnýta tilfeingið (§ 4-inntøkur), og í hinum bólkinum eru “avleiddar inntøkur”, til dømis frá gjørdum kanninum (og sølu av úrslitum), veitingartænastu og øðrum tænaulíkum virksesemi.

A § 4-inntøkur

Hesar inntøkur eru:

a) inntøkur av fyrstu sølu av framleiddum kolvetnum,

¹⁷ Sí Skattalógina § 25b. stk. 1. jbr. § 33. nr. 13). jbr. Ásetingarlógina § 1. stk. 2.

- b) inntøka, sum er ásett sum ein partur av framleiddum kolvetnum ella virðinum á tí,
- c) vinningur ella tap við beinleiðis ella óbeinleiðis at lata frá sær loyvisbræv, loyvi ella rættindi til at forkanna, leita eftir ella framleiða kolvetni og
- d) vinningur ella tap við sølu av rakstrargøgnum, skipum og bygningum, sum bert verða nýtt í sambandi við forkanningar-og leitingarvirksemi og til framleiðsluna av kolvetni.

§ 4-inntøkur verða skattaðar við 27%¹⁸, og tað ger ongan mun, um hin skattskyldugi er eitt vinnufelag, ella talan er um eitt persónliga rikið virki. Henda inntøka verður gjørd upp fyri seg, og inntøkuskatturin verður roknaður fyri seg av hesi inntøku. Ein avleiðing av hesum er, at hall frá øðrum virksemi kann ikki flytast yvir til frádátt í § 4-inntøku, tá skattskylduga inntøkan skal gerast upp¹⁹. Skattur skal rindast árið eftir í trimum gjøldum ávikavist 1. oktober, 1. november og 1. desember.

B “Avleiddar inntøkur”

Hesar inntøkur eru stutt sagt allar aðrar inntøkur av kolvetnisvirksemi enn áðurnevndu § 4-inntøkur.

Trupult kann tó vera at gera av, eftir hvørjum skattastigi “avleidda inntøkan” skal skattast, tí møguleikarnir eru fleiri alt eftir, um talan er um løntakara ella vinnurekandi, um tann vinnurekandi rekur virksemi í einum vinnufelag ella sum persónliga rikið virki, og um løntakarin ella tann vinnurekandi einans hevur skattskyldu eftir kolvetnislógini ella eisini eftir vanligu skattalóggávuni.

B. 1. Skattskylda eftir bæði kolvetnisskattalógini og vanligu skattalóggávuni

Er løntakarin ella tann vinnurekandi skattskyldugur eftir bæði kolvetnisskattalógini og vanligu skattalóggávuni, verða “avleiddu inntøkurnar” roknaðar upp í aðrar inntøkur og skattaðar sum vanligt. Talan kann tó vera um ymisk skattastig alt eftir, um skattgjaldarin er undir fullari ella avmarkaðari skattskyldu til Føroya, og um tann vinnurekandi rekur virksemi í einum vinnufelag ella sum persónliga rikið virki. Løntakarar og sjálvstøðug vinnurekandi við fullari skattskyldu rinda stígandi skatt upp í 50%²⁰ av skattskyldugu inntøkuni, men løntakarar og sjálvstøðug

¹⁸ Sí Kolvetnisskattalógina, § 11. stk. 3. § 4 inntøkur kunnu eisini koma undir serskattung, jbr. §§ 10a-f í Kolvetnisskattalógini.

¹⁹ Men hall frá kolvetnisvirksemi kann flytast yvir á aðrar inntøkur.

²⁰ Sí Ásetingarlógina, § 1. jbr. Skattalógin § 54. stk. 2. ið ásetir skattaloft upp á 50%.

vinnurekandi við avmarkaðari skattskyldu rinda 42%²¹ av bruttoinntøkuni. Vinnufeløg rinda ein skatt, sum er 20%²² av skattskyldugu inntøkuni uttan mun til, um tey eru undir fullari ella avmarkaðari skattskyldu til Føroya ella einans eru skattskyldug eftir kolvetnisskattalógini.

B. 2. Skattskylda einans eftir kolvetnisskattalógini

B. 2. a. Løntakarar

Er løntakarin einans skattskyldugur eftir kolvetnisskattalógini og arbeiðir fyri ein arbeiðsgevara, sum ikki hevur heimating í Føroyum, verður bruttoinntøkan hjá løntakaranum skattað endaliga við 35%²³. Tað merkir eisini, at løntakarin skal ikki lata inn sjálvuppgávu, men at avvarðandi arbeiðsgevari skal ávísa lønina ígjøgnum føroysku skattaskipanina, so skatturin á tann hátt kann verða afturhildin.

B. 2. b. Vinnurekandi

Sjálvstøðug vinnurekandi, sum einans eru skattskyldug eftir kolvetnisskattalógini, rinda skatt av “avleiddum inntøkum” við einum skattastigi, sum er 35%²⁴, men vinnurekandi, sum reka virksemi í einum vinnufelag, og sum einans eru skattskyldug eftir kolvetnisskattalógini, rinda skatt av “avleiddum inntøkum” við einum skattastigi, sum er 20%²⁵.

B.3. Skattskyldan stóran týdning fyri skattastigið

Av umrøðuni frammanfyri sæst, at støðan viðvíkjandi skattskylduni hevur stóran týdning fyri skattastigið av avleiddum kolvetnissinntøkum hjá løntakarum og sjálvstøðugum vinnurekandi, ið reka vinnuna sum persónliga rikið virki, tí lægra skattastigið upp á 35% er fyri tað persónliga ríkna virkið treytað av, at tann vinnurekandi einans er skattskyldugur eftir kolvetnisskattalógini, og fyri løntakaran, at hann harafturat arbeiðir fyri ein arbeiðsgevara, sum ikki hevur heimating í Føroyum. Í somu løtu hesir skattgjaldarar eisini koma undir avmarkaða ella fulla skattskyldu eftir

²¹ Sí Ásetingarlógina, § 8, stk. 1.

²² Sí Ásetingarlógina, § 5, sum tó ásetir, at eitt skattastig upp á 20% er treytað av, at avvarðandi vinnufelag hevur ein skrásettan partapening upp á 80.000 kr. ella meira. Feløg við skrásettum partapeningi, sum er lægri enn 80.000 kr. skulu rinda 49% í skatti. Í FLR vol. 1 no. 3, 2001 í grein um avskrivningar hjá útlenskum feløgum, vísir Asbjørn Olsen í notu 4 av rottum á, at hetta er minni enn so altíð galdandi fyri útlensk feløg, t.d. í Stórabretlandi.

²³ Sí Kolvetnisskattalógina, § 11, stk. 2.

²⁴ Sí Kolvetnisskattalógina, § 11, stk. 1.

²⁵ Treytað av, at partapeningurin er 80.000 kr. ella lægri, jbr. notu 18.

vanligu skattalóggávuni, fer skattastigið upp á ávikavist 42% ella undir stígandi skatti upp í 50%.²⁶

IV Hevur tilgongdin ávirkað rættartrygdina?

Tað sæst av gjøgnumgongdini av broytingunum, sum framdar eru av føroysku inntøkuskattareglunum seinnu árinum, at tær ávirka skattligu stöðuna hjá bæði løntakarum og vinnurekandi. Talan er um broytingar, sum víkja frá teimum inntøkuskattareglum, sum annars hava verið galdandi. Partvist er talan um serreglur, sum geva skattligar fyrimunir fyri ein bólk av skattgjaldarum, sum tekst við skiparakstur, og partvist er talan um at víðka skattagrundarlagið við at skatta inntøkur av kolvetnisvirksemi, hóast hesar reglur eisini geva fyrimunir, tá slíkt virksemi verður útint á landi (skattastig upp á 35% móttvegis 42% sum avmarkað skattskyldugur) í Føroyum, og ávísar treytir eru loknar.

Tað kann hava skattligan og við hesum peningaligan týdning, bæði tá tað snýr seg um skiparakstur og tá tað snýr seg um kolvetnisvirksemi, hvussu tey vinnurekandi bygnaðarliga hava skipað seg, hvar arbeiðstólini eru heimahoyrandi/skrásett, hvar virksemi landafrøðiliga fer fram og í hvussu langa tíð o.s.fr. Sama ger seg galdandi hjá løntakarum. Hjá teimum hevur tað skattligan og sostatt peningaligan týdning, um teir t.d. eru mynstraðir við skipi undir FAS- ella DIS-skipanini, og tað hevur skattligan og sostatt peningaligan týdning fyri løntakara, um hann t.d. einans er skattskyldugur eftir kolvetnisskattalógini og ikki arbeiðir fyri arbeiðsgevara, sum hevur heimating í Føroyum, ella eisini eftir vanligu skattalóggávuni í Føroyum.

Ein spurningur, sum kann vera áhugaverdur at seta, er, hvussu serskattaskipanirnar út frá einum yvirskipaðum sjónarmiði ávirka grundreglur, sum vit vanliga meta sum týdningarmiklar fyri rættartrygdina.

Eg skal royna at lýsa henda spurning við tveimum hugsaðum dømum:

Dømi 1:

Ein útlendskur sjálvstøðugur vinnurekandi hevur einans “avleiddar inntøkur” eftir kolvetnisskattalógini, sum stava frá virksemi í Føroyum, ið varir stytri enn 180 dagar innan fyri eitt 12 mánaða tíðarskeið (hevur í stutt skeið uppgávur í sambandi við frálandsvinnu). Virksemið verður útint á landi, men hann hevur ikki heimating í Føroyum.

²⁶ Ein skattgjaldari kann hava avmarkaða skattskyldu ein part av árinum og einans hava skattskyldu eftir kolvetnisskattalógini ein annan part av árinum. Hann vil tá rinda ávikavist 42% og 35% í skatti.

Spurningurin er, um tann sjálvstøðuga vinnurekandi einans er skattskyldugur eftir kolvetnisskattalógini ella eisini eftir vanligu skattalóggávuni. Sum ávíst omanfyri, hevur tað týðning fyri skattastigið av teirri “avleiddu inntøkuni”, um tann sjálvstøðuga vinnurekandi einans er skattskyldugur eftir kolvetnisskattalógini ella eftir bæði kolvetnisskattalógini og vanligu skattalóggávuni.

Svarið upp á spurningin er, at tann sjálvstøðuga vinnurekandi útlendingurin *kann* vera einans skattskyldugur eftir kolvetnisskattalógini og við hesum rinda 35% í skatti av skattskyldugu inntøkuni. Men treytin er tá, at hann við sínum virksemi í Føroyum ikki hevur stovnað ein sokallaðan “fastan rakstrarstað” í Føroyum. Tí, um so er, at skattavaldið metir, at hann við sínum virksemi í Føroyum hevur stovnað fastan rakstrarstað í Føroyum, kemur hann undir avmarkaða skattskyldu til Føroya og við hesum undir skyldu til at rinda 42% í skatti av skattskyldugu inntøkuni. Hinvegin kann sigast við vissu, at av tí at virksemið varir stytri enn 180 dagar innan fyri eitt 12 mánaða tíðarskeið, kemur hann ikki undir fulla skattskyldu til Føroya. Talan kann tí í hesum dømi ikki verða um at rinda stígandi skatt upp í 50% av skattskyldugu inntøkuni.

Hevði tann sjálvstøðuga vinnurekandi útlendingurin rikið sitt virksemi í einum vinnufelag, hevði skattastigið, uttan mun til um skattskyldan einans er eftir kolvetnisskattalógini ella eisini eftir vanligu skattalóggávuni, verið 20%²⁷ av skattskyldugu inntøkuni.

Fara vit at kanna, eftir hvørjum stigi starvsfólk hjá tí útlenska arbeiðsgevaranum verða skattað, koma eisini til sjónar ymiskir møguleikar:

- a) løntakarar, sum einans hava skattskyldu eftir kolvetnisskattalógini (t.d. útlendingar, sum koma og fara avstað við arbeiðsgevaranum), rinda ein endaligan skatt upp á 35% av bruttoinntøkuni,
- b) løntakarar, sum eisini hava skattskyldu eftir vanligu skattalóggávuni rinda *antin* 42% av bruttoinntøkuni (t.d. útlendingar, sum í stytri enn 180 dagar innan fyri eitt 12 mánaða tíðarskeið hava aðra enn “avleidda inntøku” eftir kolvetnisskattalógini) *ella* stígandi skatt upp í 50% av

²⁷ Treytað av, at partapeningurin er 80.000 kr. ella hægri. jbr. notu 18.

skattskyldugu inntøkuni (løntakarar við føstum bústaði í Føroyum).

Hinvegin hevur kolvetnisskattalógin við sær, at um t.d. somu útlensku løntakarar komu til Føroya fyrri at gera sama arbeiði í sama stutta tíðarskeið fyrri ein føroyskan arbeiðsgevara (arbeiðsgevara, sum hevur heimating í Føroyum), høvdu teir verið skattaðir við 42% og ikki 35% av bruttoinntøkuni. Av tí at útlenski løntakarin í hesum dømi rindar lægri skatt av somu inntøku og fyrri sama arbeiði hjá einum útlensskum arbeiðsgevara enn hjá einum føroyskum, vil slíkur munur í skattareglunum geva einum útlensskum arbeiðsgevara fyrimum fram um ein føroyskan arbeiðsgevara í kapping um t.d. at fáa eina arbeiðstøku í einum útboði um uppgávu frá einum oljufelag, sum hevur loyvi til at leita eftir og útvinna kolvetnir í føroyskum øki.

Dømi visir eisini, at kolvetnisskattalógin kann geva bæði útlensskum vinnurekandi og útlensskum løntakara, sum í stytri tíðarskeið arbeiða á landi í Føroyum, fyrimum fram um aðrar útlendingar, sum koma undir vanligu skattalóggávuna, tí teir fyrr umrøddu skulu einans rinda 35%, men teir seinni umrøddu skulu rinda 42% av bruttoinntøkunum.

Dømi 2:

Í hesum dømi skal visast á, hvussu hýran hjá føroyskum sjómonnum umborð á boripallum og/ella skipum innan kolvetnisfrálandsvinnu verður skattað.

Tá tað snýr seg um skip, er inntøkuskatturin ymiskur, alt eftir um skipið er skrásett í Føroyum ella uttanlands, og tá tað snýr seg um boripallar, er inntøkuskatturin ymiskur, alt eftir um boripallurin er skrásettur undir FAS/DIS ella ikki, og um boripallurin er í ella uttan fyrri føroyskt sjóøki.

Er talan um skip skrásett uttanlands, sum bert verður nýtt til vinnuliga flyting av persónum og/ella góðsi millum føroyska og útlenska havn ella millum útlenskar havnir, verður hýran skattað við 35% aftan á ávisar lækkingar, jbr. II, B. 3.

Er talan um skip skrásett uttanlands, men sum við ongari manning er leigað av føroyskum reiðaravirki (bareboatskrásett), verður hýran skattað sum veiðinntøka, jbr. II, B.1. Hýrur hjá føroyskum sjómonnum umborð á skipum undir FAS, verða skattaðar á sama hátt, men hýrur hjá føroyskum

sjómonnum umborð á føroyskum skipi, tó ikki fiskiskipi, sum ikki er undir FAS, verða skattaðar, sum lønarinntøkur á landi.

Hýrur hjá føroyskum sjómonnum umborð á skipum undir DIS, verða ikki skattaðar yvirhøvur.

Hýran umborð á boripalli, sum verður nýttur í sambandi við rannsókn og úttøku av kolvetni *uttan fyri føroysk sjóoki*, verður skattað á sama hátt sum umborð á omanfyri umrøddu skipum skrásettum uttanlands, jbr. II, B. 3, men hýra umborð á boripalli, sum verður nýttur í sambandi við rannsókn í *føroyskum sjóoki*, verður skattað sum vanlig lønarinntøka á landi. Er boripallurin hinvegin skrásettur undir FAS ella DIS, verða hýrurnar skattaðar sum ávikavist veiðinntøkur, jbr. II, B. 1. ella skattafríar, jbr. II, B. 5.

Skoytast kann uppi her, at reiðari á boripalli skrásettum undir FAS, og sum verður nýttur í sambandi við rannsókn í *føroyskum sjóoki* fær ikki afturbering²⁸ av útgoldnum hýrum, men onki tykist at vera til hindurs fyri slíkari afturbering, um boripallurin verður nýttur *uttan fyri* føroyskt sjóoki.

Hetta dømi vísir, at hýran hjá einum føroyskum sjómanni umborð á boripalli ella skipi í fráländsvinnuni, kann verða skattað upp á 4 ymiskar mátar alt eftir, um skipið er skrásett í Føroyum ella uttanlands, undir FAS ella DIS ella er bareboatskrásett í Føroyum.

V Líkareglan og framskygni

Við hugtakið rættartrygd skilja vit vanliga ikki nærri allýst grundleggjandi krøv um verju av borgarum landsins móti statsvaldinum ella tí almenna.

Millum hesi krøv eru t. d., at tað, sum er líka, skal viðgerast líka. Tá talan er um skattalógarsmið, hevur hetta sostatt við sær krav um, at skattaborgarar, sum vinna inntøkur á sama hátt og/ella undir somu umstøðum, skulu rinda tað sama í inntøkuskatti (líkagrundreglan). Eitt annað av hesum krøvum er, at lóggávan skal vera so háttáð, at skattaborgararnir, áðrenn teir fara undir ávísa vinnu, skulu hava móguleika fyri at kunna rokna út, hvat teir skulu rinda í inntøkuskatti av hesum ávísa virksemi (grundreglan um framskygni).

Dømini frammanfyri vísa, at løntakarar og vinnurekandi við skattskyldu til Føroya kunnu verða sera ymist skattað, hóast talan er um inntøkur av sama

²⁸ Hetta er beinleiðis ásett í Skattalógini, § 63a, stk 1.

slag, og at inntøkurnar verða vunnar undir meinlikum umstøðum og við meinlikum vinnutólum o.s.fr. Somuleiðis kann vera ilt at meta um frammanundan, hvussu ein av nevndu inntøkum verður skattað, tí moguleikarnir eru so nógvir at velja ímillum. Domini vísa eisini, at tað eru tær mongu serskattaskipanirnar, sum settar eru í gildi seinastu 10 árin, ið hava elvt til henda munin. Torført er at skilja, hví hesin munur skal vera, tí støðan sæst ikki at vera umrødd í sambandi við politisku viðgerðina av hesum lógarsmíði. Spyrjast kann, um tað er tilætlað av lógarsmíðunum, at slíkur munur skal vera. Ella um hesin munur er íkomin av berari tilvild. Vónandi eru lógarsmíðirnir ikki vilstir í einum serskattalógarfrumskógi.

Tað er mín fatan, at serskattaskipanirnar, sum eru settar í gildi í Føroyum seinnu árin, av álvara hava sett til síðis líkagrundregluna og grundregluna um framskygni innan føroyskan inntøkuskatt. Sigast kann tí, at serskattaskipanirnar hóttá rættartrygdina viðvíkjandi inntøkuskatting í Føroyum.